

**№97 ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮ
МЕКТЕБИНИН ОКУУЧУЛАРЫНЫН
ИЛИМИЙ-ДОЛБООРДУК ИШТЕРИ
ЖӨНҮНДӨ ЖОБО**

КАРАЛДЫ

Педагогикалык кеңештин

№ 3- токтому

« 9 » январь 2023 -ж.

БЕКИТЕМ

№97 жалпы орто билим берүү
мектебинин директору

3.Э. Жээнтева

« 9 » январь 2023 -ж.

№97 жалпы орто билим берүү мектебинин окуучуларынын илимий-долбоордук иштери жөнүндө ЖОБО

1. Жалпы жоболор

1.1. Долбоордук иш-чара окуу процессинин ажырагыс бөлүгү болуп саналат, аны уюштурууга жана камсыз кылууга мектептин бардык педагогикалык түзүмдөрү катыша алышат.

1.2. Долбоордук ишмердүүлүк - бул окутуунун, билим берүүнү өнүктүрүүнүн методдорунун бири, ал окуучулардын изилдөө жөндөмдөрүн өркүндөтүүгө, чыгармачыл жөндөмдөрүн жана логикалык ой жүгүртүүсүн өнүктүрүүгө багытталган.

1.3. Каалаган класстын окуучулары ыктыярдуу түрдө долбоордук иш-аракеттер менен алектене алышат.

1.4. Долбоор жеке же топтук болушу мүмкүн.

1.5. Окуучулар билим берүүчү жана социалдык долбоорлорду иштеп чыгышат жана ишке ашырышат, алар темаларын өз алдынча же мугалимдердин сунушу боюнча тандашат.

1.6. Топтук долбоордун лидери окуучу, мугалим же ата-эне болушу мүмкүн.

2. Долбоордук иш-чаралардын максаты

Окуучулардын когнитивдик, коммуникативдик жана жөндөмдөрүн (шыктарын) өркүндөтүү үчүн шарттарды түзүү.

3. Долбоордук иш-чаралардын милдеттери

3.1. Окуучуларга долбоордук иш-аракеттердин технологиясын үйрөтүү.

3.2. Билимдерди сапаттуу өздөштүрүү, окуучулардын интеллектуалдык жана чыгармачылык жөндөмдөрүн өнүктүрүү.

3.3. Окуучулардын уюштуруучулук жөндөмдөрүн өркүндөтүү, билим берүү же социалдык жактан маанилүү максаттарга жетүү үчүн биргелешкен иш-чараларда тажрыйба топтоо.

3.4. Окуучулардын өзүнө жана айлана-чөйрөгө болгон позитивдүү мамилесин калыптандыруу, өзүн-өзү билүү, өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү.

3.5. Окуучулардын өз алдынча талдоо жана жоопкерчилик тартуу жөндөмүн калыптандыруу.

4. Түшүнүктөр:

4.1. Долбоор

Долбоор - белгилүү бир иш-аракеттердин, документтердин, алдын-ала тексттердин

жыйындысы жана чыныгы объектини, предметти, ар кандай теориялык продукттарды түзүү идеясы.

Долбоор - бул ар дайым чыгармачылык иш-аракет.

Долбоордун бөлүктөрү: Проблема - Дизайн (пландаштыруу) - Маалымат издөө - Продукт - Презентация.

Долбоордун акыркы бөлүгү - бул Портфолиосу, б.а. долбоордун бардык жумушчу материалдарын камтыган папка, анын ичинде чиймелер, күндөлүк пландар жана отчеттор ж.б.

4.2. Долбоорлордун түрлөрү

Иш-чаранын жетектөөчү ыкмасы же түрү боюнча: илимий-изилдөө, чыгармачылык, оюн Предметтик-мазмундук чөйрө: монопроект (бир билим чөйрөсүнүн чегинде); дисциплиналар аралык долбоор.

Долбоордун катышуучуларынын саны боюнча: жеке, топтук.

Илимий долбоорлор толугу менен кичине болсо да логикага баш ийет, бирок изилдөө жана чыныгы илимий изилдөөлөргө жакындаштырылган же толугу менен дал келген структурага ээ.

Маалыматтык долбоорлор алгач объект, кубулуш жөнүндө маалымат чогултууга, долбоордун катышуучуларын ушул маалыматтар менен тааныштырууга, анализдөөгө жана кеңири аудиторияга арналган фактыларды жалпылоого багытталган.

Чыгармачыл долбоорлор: адабий кечелер, спектаклдер, экскурсиялар ж.б.

5. Долбоордук иш-чараларды уюштуруу

5.1. Мектептин бардык каалоочу окуучулары долбоорлоо жана изилдөө иштерине катышышат.

5.2. Окуучулардын долбоорлоо жана изилдөө иштерин жүргүзүү үчүн, долбоордун жетекчиси аныкталат. Дизайн жана изилдөө иш-аракеттеринин багыты жана мазмуну окуучулар тарабынан долбоордун лидерлери менен биргеликте аныкталат. Теманы тандоодо мектепти өнүктүрүүнүн артыкчылыктуу багыттарын жана окуучунун жана мугалимдин жеке кызыкчылыктарын эске алууга болот.

5.3. Долбоордун үстүнөн бир же бир нече окуучу иш алып барат. Башталгыч класстардын окуучулары долбоорлорду эң көп дегенде беш кишиге чейин топтошуп аткара алышат.

5.4. Мектеп долбоорлоо жана изилдөө иштеринин фондусун уюштурат, аны (ушул эмгектер сакталып калган шартта) мектептин дизайнерлери жана изилдөө иштери менен алектенген мугалимдери дагы, окуучуларды дагы пайдалана алышат.

6. Долбоордук иш-аракеттердин алгоритми (долбоордун үстүнөн иштөө баскычтары)

6.1. Издөө баскычы

- Долбоордун тематикалык тармагын жана темасын аныктоо.
- Маселени издөө жана талдоо.
- Долбоордун максатын коюу.

6.2. Аналитикалык этап

- Колдо болгон маалыматты талдоо.
- Маалыматтарды чогултуу жана изилдөө.
- Долбоордун максатына жетүүнүн оптималдуу жолун издөө (альтернативдик чечимдерди талдоо), иш-аракеттердин алгоритмин түзүү.
- Долбоорду ишке ашыруу планын түзүү: ишти этап-этабы менен пландаштыруу.

- Ресурстук анализ

6.3. Практикалык этап

- Пландалган технологиялык операцияларды аткаруу.
- Учурдагы сапатты көзөмөлдөө.
- Дизайнында жана технологиясында (зарыл болсо) өзгөртүүлөрдү киргизүү.

6.4. Презентация этабы

- Презентация материалдарын даярдоо.
- Долбоордун бет ачары.
- Долбоордун натыйжаларын пайдалануу мүмкүнчүлүктөрүн изилдөө (көргөзмө, сатуу, долбоорлор банкына киргизүү, жарыялоо).

6.5. Көзөмөлдөө этабы

- Долбоордун натыйжаларын талдоо.
- Долбоордун сапатына баа берүү.

7. Долбоордук иш-чаралардын натыйжалары

7.1. Долбоордогу иштин натыйжасы (долбоордун жыйынтыгы) продукт болуп саналат.

7.2. Долбоордун ишинин отчеттуулук формалары:

- ❖ изилдөө жана маалымат иштери үчүн: абстракттуу билдирүүлөр, компьютердик презентациялар, шаймандар, моделдер;
- ❖ чыгармачыл иштер үчүн: жазуу жүзүндө иштөө мүнөздөмөсү, сценарий, экскурсия, постер боюнча отчеттор, компьютердик презентациялар, видеофильмдер, фотоальбомдор, моделдер ж.б.

8. Долбоордук иш-чаралардын жыйынтыктарын чыгаруу

8.1. Сабактын алкагында окуучулар тарабынан иштелип чыккан билим берүү долбоорлору предметтик мугалим тарабынан бааланат.

8.2. Долбоорлорду эксперттик баалоо төмөнкү критерийлер боюнча он баллдык шкала боюнча жүргүзүлөт:

- теманын ачылышынын толуктугу;
- материалды көрсөтүү логикасы;
- долбоорлоо документтеринин маданияты;
- окуучулардын долбоордун материалдарын өздөштүрүшү, калыстар тобунун суроолоруна негиздүү жооп берүү мүмкүнчүлүгү;
- окуучулардын сүйлөө маданияты.

Долбоордук иш-чаралардын натыйжалуулугун баалоо

Долбоорду баалоо формасын түзүү таблицасында келтирилген критерийлерге ылайык компетенттүүлүккө негизделген ыкмага негизделген

9. Долбоорду коргоо

9.1. Долбоордук иш-чаралардын катышуучуларынын өтүнүчү боюнча анын натыйжалары төмөнкүдөй корголушу мүмкүн:

- сабакта жооп түрүндө (сабактан тышкаркы сабактарда);
- коомдук коргоо түрүндө;
- оозеки же компьютердик презентация түрүндө

9.2. Долбоорду коомдук коргоо мектеп ичинде балдардын долбоорлорунун конкурсунун жүрүшүндө жүргүзүлөт.

9.3. Долбоорду коргоонун жол-жобосуна төмөнкүлөр кирет:

- рецензенттин сөзү (5 мүнөткө чейин),
- долбоордун авторлорунун сөзү (15 мүнөткө чейин),
- катышып отургандардын суроолоруна жооптор.

9.4. Долбоор эксперттик кеңеш тарабынан бааланат.

9.5. Долбоорду коргоо күнү, ошондой эле рейтинг шкаласы эксперттик кеңеш тарабынан аныкталат.

9.6. Эксперттик кеңештин чечими менен долбоорду аяктаган жана коргогон команда диплом, ыраазычылык кат же сертификат менен сыйланат.

9.7. Окуучулардын мыкты эмгектери конференцияларда, семинарларда жана конкурстарда, муниципалдык, регионалдык жана эл аралык деңгээлдеги конкурстарда сунуш кылынат, дипломдор (1, 2, 3 даража) жана баалуу белектер менен сыйланат.

10. Долбоордун жетекчисинин милдеттери

10.1. Долбоордун катышуучуларына теманы, долбоордун идеясын аныктоодо жана анын акыркы продуктусун аныктоодо жардам көрсөтөт.

10.2. Долбоордун катышуучуларынын иш-аракеттерин координациялайт, топтун иш планына ылайык аткарылган иштердин аткарылышын контролдойт.

10.3. Долбоордун катышуучуларына пландаштыруу, изилдөө методикасы, изилдөө натыйжаларын иштеп чыгуу жана көрсөтүү боюнча кеңеш берет.